

Εἰς τὴν ἐντιμὸν ταύτην θέσιν ὣν ἠθέλησα νὰ ἐνασχοληθῶ εἰς ὠφέλιμον τινὰ ἐργασίαν ἐζήτησα ὅθεν καὶ ἔσχον τὴν θέσιν συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας. Τότε μοὶ ἐνεπιστεύθησαν διάφοροι πρεσβεΐαι· καὶ πρῶτον μὲν ἐστάλην εἰς τὴν ἀρτισύστατον Ὀλλανδίαν ἵνα παραλάβω διάφορα χρειώδη διὰ τὸ ναυτικόν μας· μετὰ ταῦτα ἀπῆλθον εἰς Ἰλλυρίαν πρὸς ἐκκαθάρισιν τοῦ δημοσίου χρέους, καὶ τελευταίον περιῆλθον πλείστα μέρη τῆς Αὐτοκρατορίας πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων. Κατὰ τὰς τελευταίας δὲ συμφορὰς μας ἔσχον γλυκαίως ἀποδείξεις ὅτι πανταχοῦ ὅπου ἀπῆλθον ἔτυχον τῆς κοινῆς συμπαθείας καὶ ὑπολήψεως.

Ἡ θεία Πρόνοια ὅμως ἔθεσεν ἐν τέρμα εἰς τὰς ἐπιτυχίας μας· οὐδεὶς ἀγνοεῖ βεβαίως τὴν κατατροπὴν τῆς Μόσχας, τὰς ἀτυχίας τῆς Δευλίας καὶ τὴν πολιορκίαν τῶν Παρισίων.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν, διώκουν ἓνα ἐκ τῶν λεγεῶνων αὐτῆς, ὅστις διακρίθη τὴν 31 Μαρτίου διὰ τοῦ ἡρωικοῦ θανάτου πολλῶν πολιτῶν. Ὅτε ἡ συνθηκολόγησις ἐγένετο, ἀνέθεσα τὴν ἀρχηγίαν τῆς λεγεῶνος εἰς τὸν ὑπασπιστήν μου, καὶ αἰσθανόμενος ὅτι εἶχον ἄλλα χρεὶν νὰ ἐκπληρώσω, παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι, ἀπῆλθον εἰς Φονταίνεβλῶ, πλὴν δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀφίχθῶ ἐγκαιρως, διότι ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχεν ἤδη παραιτηθῆ τοῦ θρόνου ὁ δὲ βασιλεὺς (α) διεδέχθη αὐτόν.

Μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρω τὸν ἐθνικὸν ἐξευτελισμὸν μας, οὐ πινος κατ' ἐκάστην ἡμέραν μάρτυς ἐν μέσῳ τῶν ξένων λαγγῶν, ἐπάσχισα νὰ διατρεδάσω τὴν θλίψιν μου διὰ ταξιδίου τινός, διὸ καὶ ἀπῆλθον εἰς Ἀγγλίαν. Πλὴν ὅπουσιν ἄλλοις μοὶ ἐφάνησαν τὰ πάντα! διὰ τοῦτο· διότι καὶ ἐγὼ ἤμην ἄλλος παρὰ πρότερον.

Μόλις ἐπανέκαμψα εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ὁ Ναπολέων ἀνέστη εἰς τὰς ἀκτὰς μας, καὶ ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ εὐρέθη εἰς τὴν πρωτεύουσάν, ἀνευ ταραχῶν, ἀνευ ἀντιστάσεως, ἀνευ αἱματοχυσίας. Ἐσκίρτησα ἐνόμισα ὅτι ἡ ξένη βεβήλωσις θὰ ἐξηλείφετο διὰ παντός, καὶ ὅτι ἡ δόξα μας θὰ ἐπανέλαμπεν ὡς πρότερον, πλὴν ἡ εἰμαρμένη ἀλλέως ὤριστατο.

Ἄμα ἐπληροφορήθην περὶ τῆς ἀπὸ Βατερλῶ ἀφίξεως τοῦ Αὐτοκράτορος, ἀπῆλθον αὐθαρημένως παρ' αὐτῷ καθ' ἣν στιγμήν οὗτος παραιτεῖτο τοῦ θρόνου. Ὅτε δὲ ἀπερασίσθη ἡ ἀπομάκρυνσίς του, τῷ ἐζήτησα νὰ συμμερισθῶ τὰς τύχας του.

Τοσοῦτον ὅμως ἀφιλοκερδὴς, τοσοῦτον ἀδρανὴς, ἢ κατ' ἄλλους τοσοῦτον ἀνόητος εἶχεν ὑπάρξει ἡ διαγωγὴ μου, ὥστε

καίτοι καθημερινὰς ἔχων σχέσεις μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος καθὼς ἀξιωματικὸς τοῦ οἴκου του καὶ μέλος τοῦ συμβουλίου του, αὐτὸς μόλις μ' ἐγνώριζεν· ὅθεν, ὅτε τῷ καθυπέβαλλα τὸν σκοπὸν μου, — Πλὴν, ἡξέυρεις, μὲ εἶπεν ἐκπληκτος, μέχρι τίνος δύναται νὰ σὲ φέρῃ ἡ ἀπόφασίς σου αὐτή; — Δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰς συνεπείας, τῷ ἀπήντησα. Μ' ἐδέχθη, καὶ ἰδοὺ εἶμαι εἰς Ἀγίαν Ἐλένην.

Ἦδη ὁ ἀναγνώστης μ' ἐγνώρισεν, καὶ κατέχει τὰ διαπιστευτήρια ἐγγραφά μου· πλείστοι τῶν συγχρόνων μου ζοῦν εἰσέτι, θέλομεν ἰδῆ εἰάν τις ἐξ αὐτῶν δυνήθῃ νὰ μὲ διαψεύσῃ.

Ἰδοὺ ὀρχίζω.

Ἐπιστροφὴ τοῦ Ναπολέοντος εἰς τὰ Ἑλύσια
μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βατερλῶ.

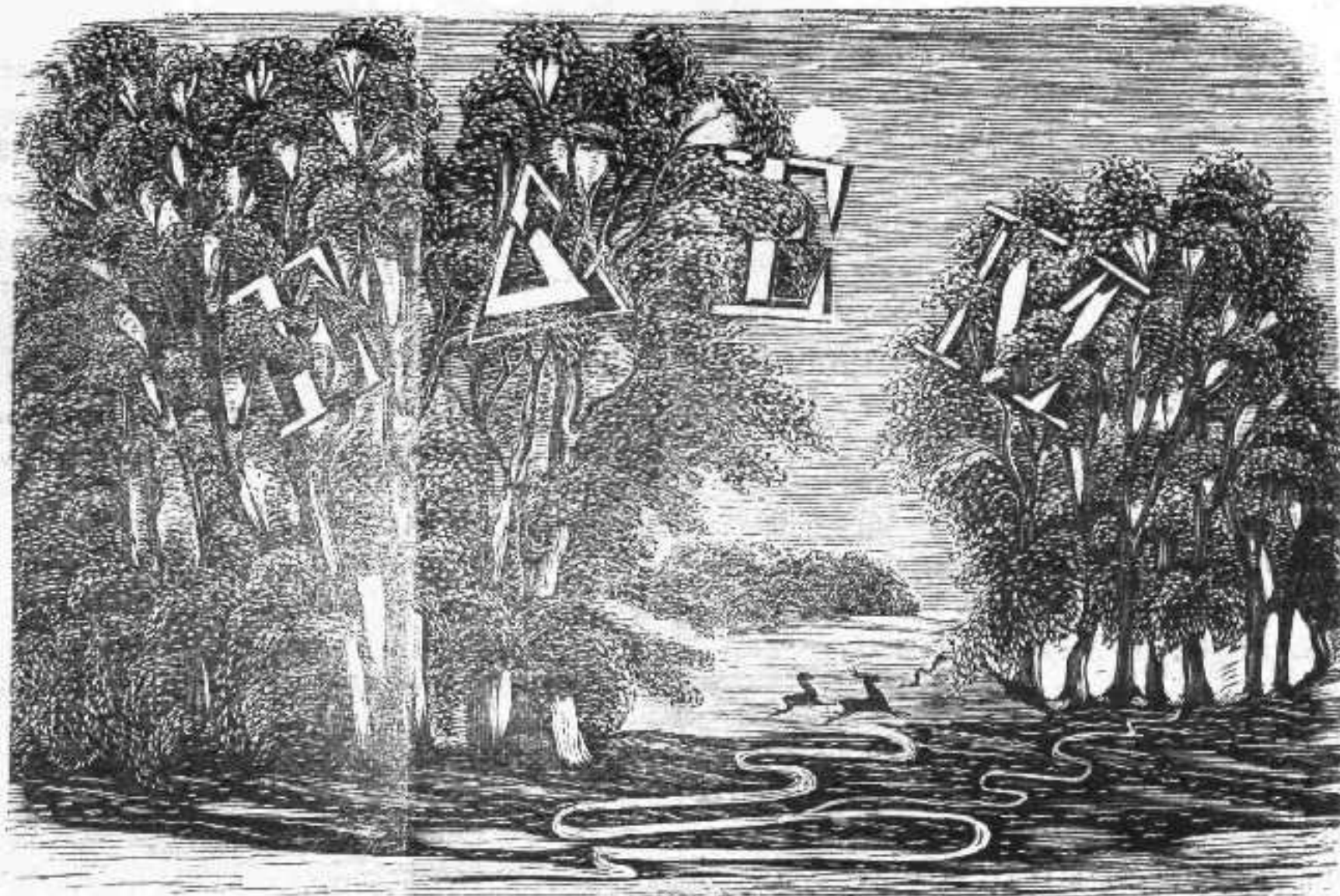
Τρίτη 20^η Ιουλίου 1815. — Μανθάνω τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Αὐτοκράτορος εἰς τὰ Ἑλύσια καὶ ἀπέρχομαι ἵνα τεθῶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς του· εὐρίσκω τοὺς Κ. Κ. Μονταλαμπέρ (Montalambert) καὶ Μονθολών (Montholon) ἀπελθόντας ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ.

Ὁ Ναπολέων εἶχεν ὑποστῆ ἀρτίως μεγάλην ἥτταν, ἡ δὲ σωτηρία τῆς Γαλλίας ἐναπέκειτο τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων, εἰς τὴν φιλοπατρίαν καὶ εἰς τὸν ζῆλον αὐτῶν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἔσπευδεν μὲ τὴν ἰδέαν νὰ παρουσιάσῃ ἐν μέσῳ τῆς Βουλῆς, πλήρης εἰσέτι ἐκ τοῦ κοινοῦ τῆς μάχης, καὶ ἐκεῖ ἐκθέτων τοὺς κινδύνους μας καὶ τὰ μέσα τῆς σωτηρίας ἡμῶν, νὰ διακηρύξῃ πανδήμως, ὅτι τὰ προσωπικά του συμφέροντα οὐδέποτε ἤθελον εἶσθαι ἐν προσκομίᾳ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Γαλλίας· πλὴν καθὼς βεβαιούσι, πολλοὶ τὸν ἀπέτρεψαν τοῦ κινήματος τούτου φοβούμενοι τὴν ἐν τῷ Βουλευτικῷ σώματι ἀναφυομένην κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος δυσμένειαν.

Πρὸς τούτοις, οὐδὲν θετικὸν γνωρίζει τις ἐπὶ τῆς ἀποφράδος ταύτης μάχης· οἱ μὲν ὑποδίδουσι τὴν ἥτταν εἰς προφανῆ προδοσίαν, οἱ δὲ εἰς τὴν ἀδιάλλακτον εἰμαρμένην. Τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ὑπὸ τοῦ Γκρουσύ (Grouchy) διοικούμενοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν μάχην, ὁ δὲ στρατὸς τροπαιοῦχος μέχρι τῆς ἐσπέρας κατελήφθη, λέγουσιν, αἰφνης περὶ τὴν ὀγδόην ὑπὸ πανικοῦ τρόμου, καὶ διεσκορπίσθη ἐν ἀκαρεῖ. Ἦθελεν εἰπεῖ τις ὅτι

(α) Δουδοβίκος ΙΣΤ'. (Σημ. τοῦ Μεταφρ.)

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Β'.

ΜΑΡΤΙΟΥ 1 1862.

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ

ὑπὸ τοῦ Γάλλου Κόμητος ΛΑΣ ΚΑΣ (LAS CASES).

(Συνέχεια ἴδε Φυ.λ.λ. Α'.)

Ἀκριβῶς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε συναθροίσει περὶ αὐτὸν τινὰς τῶν ἐπιστημοτέρων οἰκογενειῶν, ἀποφαινόμενος ὅτι ἤθελε θεωρήσει ὡς κακὸν Γάλλον πάντα ὅστις ἤθελεν ἐπιμείνειν ἐν οὐδετερότητι. Ὅθεν, δὲν ἐδίτχσα οὐδὲ τιγμὴν καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ ὅρκος μου εἰς ὃν αἰέποτε ἔμεινα πιστός, καθίστατο τοῦ λοιποῦ ἄκυρος, καθότι οὐδεὶς πλέον ἐγένετο λόγος περὶ τῶν ἡγεμόνων μας εἰς τῶν ὁποίων καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξὴν ἀμφιβάλλομεν,

ἀφ' ἐτέρου δὲ αἱ θρησκευτικαὶ τελεταί, αἱ ἑσπερίαι τῶν βασιλέων, ἡ Εὐρώπη ἅπασα, τὸ κλέος τῆς Γαλλίας, μοὶ ἀπεδείκνυσαν ὅτι τοῦ λοιποῦ νέον μονάρχην ὤφειλον ν' ἀναγνώρισω.

Διὸ εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Αὐτοκράτορος ὁπῆντισα ὅτι ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, ἤμην λίαν εὐτυχὴς, διότι ὁπληαττόμην τῆς ἀμνηστίας καὶ δυσχεροῦς θέσεώς μου, καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ ἀφιέρουν ἐλευθέρως καὶ ἐξ ὅλης καρδίας εἰς τὸν νέον μονάρχην ὅλον ἐκείνον τὸν ζῆλον, ὅλην ἐκείνην τὴν ἀφοσίωσιν ἣν εἶχον δείξει αἰέποτε πρὸς τοὺς βασιλεῖς μου κυρίως. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀπαντήσεώς μου ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἄμεστος εἰσοδός μου εἰς τὴν αὐλήν.

Οἱ Ἀγγλοὶ εἰχονεἰσβάλλει εἰς Φλεσσίνγγην (Flessingue) καὶ ἠπειλοῦν τὴν Ἀμβέρταν (Λιγετ). Ἡτρεῖσα ἐν ἀκαρεῖ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πόλεως ταύτης, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ Φλεσσίνγγη ἐκκενώθη· ἐγὼ δὲ κληθεὶς θαλαμηπόλος τοῦ Αὐτοκράτορος ἀνεχώρησα διὰ Παρισίους.